

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแสวงหาความรู้มีวิธีการหลายวิธี การอ่านก็เป็นวิธีการหนึ่งที่มีมนุษย์อาศัยเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ และในซुकปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการอ่านเป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ในซुकปัจจุบัน และอ่านวยประโยชน์ทั้งแก่ผู้อ่านเอง และแก่สังคมโดยส่วนรวม Chapmar (1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความรู้ และการอ่านยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนทุกวิชา และในชีวิตประจำวันของมนุษย์เราในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยศึกษาเล่าเรียน นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา ถือได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เนื่องจากกิจกรรมในโรงเรียนประมาณ ร้อยละ 80 - 90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ (Strang Mccollough and Traxler, 1961 อ้างถึงใน สุจิตรา ศรีนวล, 2533)จากการวิจัยของสายสุนี สกุตแก้ว (2534) พบว่าการอ่านเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ การคิด การแก้ปัญหา และ เป็นทักษะที่ประกอบด้วยการรับรู้ที่ซับซ้อนต้องอาศัยประสบการณ์ และการฝึกอย่างเพียงพอ

การอ่านไม่ได้หมายถึงการจำตัวอักษร หรือออกเสียงสะกดให้ถูกต้องเท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความสามารถ ความคิด และมโนทัศน์ต่างๆ ให้สัมพันธ์เพื่อที่จะได้เข้าใจ ความคิด และวัตถุประสงค์ของผู้เขียนอันเป็นเป้าหมายของการอ่าน แม้ว่านักเรียนบางคนใช้เวลาในการอ่านมาก ก็ไม่ได้หมายความว่านักเรียนทุกคนจะประสบความสำเร็จในการอ่าน ทั้งนี้เนื่องจากในการอ่านผู้อ่านจะต้องเข้าใจถ้าไม่สามารถเข้าใจความหมายของบทอ่าน ก็จะไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ตามเป้าหมายของบทอ่านให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเท่ากับว่าการอ่านนั้นไม่บรรลุผล แต่ถ้าผู้อ่านมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในเรื่องที่อ่านแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ การอ่านที่ปราศจากความคิด ความเข้าใจ ย่อมมิใช่การอ่านที่แท้จริงเป็นเพียงการจดจำตามตัวอักษรเท่านั้น Fry (1977) ได้กล่าวว่าความเข้าใจ เป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านทุกชนิด ครูไม่ควรมุ่งเน้นฝึกให้เด็กอ่านออกเสียง อ่านเร็วจนไม่สนใจ

ความเข้าใจซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านนั้น จากการศึกษาวิจัยงานวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาอื่น เช่น วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สูงตามไปด้วย (สมพิศ ชังชมแก้ว (2515), ประพิมพ์พรหม สุธรรมวงศ์ (2516), Kramer (1966) และ Noeth (1974)) นั่นก็หมายความว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงย่อมได้รับ ความรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าผู้ที่ค้อยความสามารถในการอ่าน หรือความสำเร็จในการเรียนของเด็กส่วนใหญ่จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ถ้านักเรียนค้อยความสามารถในการอ่าน ก็จะทำให้สัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาอื่นๆแทบทั้งหมดของนักเรียนลดลง

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความเข้าใจเป็นทักษะที่ถือว่ามีความสำคัญยิ่งในกระบวนการอ่าน และเป็นหัวใจของการอ่าน จากความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กลุ่มทักษะภาษาไทย ได้กำหนดให้ฝึกอ่านทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในส่วนของการอ่าน หลักสูตรได้แสดงเจตนาารมณ์ในการสอน ว่าเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ไว้คือ จับใจความเรื่องที่อ่านได้ อ่านในใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง เข้าใจความสัมพันธ์ในเรื่อง รุ่ายละเอียด สามารถขยายความรู้เรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลในเรื่องที่อ่าน เข้าใจจุดประสงค์และเจตคติของผู้เขียน เกิดความคิดต่างๆ จากเรื่องที่อ่านและวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ ถึงแม้ว่าหลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเช่นนั้น และการจัดการสอนจะให้ความสำคัญต่อการสอนอ่านมาก แต่ความสามารถในการอ่านของนักเรียนยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะเมื่อคูจากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทักษะภาษาไทยในระดับประเทศ ปีการศึกษา 2533-2536 พบว่า สมรรถภาพการอ่านในใจมีผลการประเมินค่อนข้างต่ำมาตลอดเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม 10 ได้เท่ากับ 6.88, 6.76, 6.14 และ 6.45 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) และจากผลกรวิจัยของ วงเดือน วรณไชย (2520) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่าผู้ที่สามารถอ่านหนังสือแล้วเข้าใจเรื่องราวได้ดีมีเพียงร้อยละ 22.80 ซึ่งแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราวได้ดีเท่าที่ควร และจากรายงานการวิจัยของ บันลือ พุกษาวัน (2533) พบว่า เด็กนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อ่านออกแต่ไม่แตกฉาน อ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย สรุปความไม่ค่อยได้ ไม่สามารถอ่านอย่างวิเคราะห์ อ่านซ้ำ ปัญหาการไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องไม่ได้ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สำคัญในการอ่าน Steven (1988 quoted in Slavin 1990) ได้ทำการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาสอนวิชาที่เป็นทักษะ เช่น คณิตศาสตร์

ศิลปะศึกษา และการอ่านได้ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะขั้นสูงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเข้าใจหลักสำคัญพร้อมทั้งวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

Brow and Campion (1986) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ (Coopertive Learning) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการฝึกกิจกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจ ซึ่งรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือนี้นักเรียนจะพบเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างหลากหลายออกไปในเรื่องของชั้นการเรียนรู้ทางปัญญา โดยผู้เรียนได้เห็นนักเรียนคนอื่น ๆ ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ทางปัญญาที่แตกต่างกันออกไป และเห็นเพื่อน ๆ ในกลุ่มให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนแก่เพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ การสังเกตผู้อื่น และการฝึกร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้เขาได้รับความคิดต่าง ๆ ของผู้อื่น และพยายามพัฒนาตนเองขึ้นมา Dansereaw (1988) พบว่านักเรียนที่มีบทบาทเป็นผู้เล่า และนักเรียนที่มีบทบาทเป็นผู้ฟังนั้นสามารถเรียนรู้ได้มากกว่านักเรียนที่ทำงานเพียงลำพังคนเดียว นอกจากนี้ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) จะช่วยกระตุ้นแรงจูงใจ และเพิ่มการเรียนรู้มากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยการช่วยเหลือ และสนับสนุนกันไปสู่ความสำเร็จของแต่ละบุคคล (Woolfolk ,1993) การเรียนแบบร่วมมือได้มีผู้สนใจนำมาใช้กันเป็นจำนวนมาก Slavin (1983) ได้ทำการศึกษาแล้วพบว่า การเรียนแบบร่วมมือให้ผลที่เกิดขึ้นทางบวก ไม่ว่าจะเป็นต่อผลสัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะคตินักเรียนต่อเพื่อนร่วมชั้นที่มีปัญหาต่อความสามารถในการเรียนและการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Johnson and Johnson (1985) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือนั้นได้มีผลประโยชน์ในด้านอื่นๆ เกิดขึ้นอีกหลายด้าน ที่นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วคือ มีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น มีแรงจูงใจภายในตนมากขึ้น แสดงการรับรู้ในทางบวกเกี่ยวกับเจตนาหรือความมุ่งหมายของผู้อื่นมากขึ้น ทั้งนี้ในการเรียนแบบร่วมมือจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างไม่ว่าเพศ เชื้อชาติ อายุ และความสามารถ สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้กลุ่มบรรลุตามเป้าหมายของกลุ่มที่ตั้งไว้ เป้าหมายนั้นอาจเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ซึ่งการตั้งเป้าหมาย (Goal setting) ผู้เรียนอาจจะเป็นผู้ตั้งเป้าหมายเอง การเปิดโอกาสให้บุคคลได้ตั้งเป้าหมายด้วยตนเองย่อมจะทำให้ได้เป้าหมายที่มีความใกล้เคียงกับความสามารถซึ่งบุคคลมี โอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีการยอมรับและรับผิดชอบต่อเป้าหมายนั้น มากกว่าเป้าหมายที่บุคคลอื่นตั้งให้ Schunk and Rice (1991) ได้ทำการศึกษาพบว่า การตั้งเป้าหมายช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ความสามารถในการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Laprote and Nath (1976) ที่ว่าผู้เรียนที่มีการตั้งเป้าหมายโดยการกำหนดระยะเวลาจะมีคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบร้อยแก้วสูงขึ้น และนอกจากนี้การตั้งเป้าหมายทำให้

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีแรงจูงใจในการทำงานสูงขึ้น และมีการพัฒนาทักษะในการแก้โจทย์ปัญหามากขึ้น (Bandura and Cervone ,1983 ; Schunk ,1980, 1981, 1983)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำ วิธีการเรียนแบบร่วมมือ และการตั้งเป้าหมายโดยให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน มาใช้ในการพัฒนาการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันที่มีต่อการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนแบบร่วมมือ
2. การตั้งเป้าหมาย
3. การอ่าน
4. ความเข้าใจในการอ่าน

ทฤษฎีการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory)

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่อาศัยโครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือเป็นพื้นฐาน และช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมากกว่าโครงสร้างเป้าหมายแบบแข่งขันหรือแบบรายบุคคล

Deutsch (1949 quoted in Slavin 1990) แบ่งโครงสร้างเป้าหมายออกเป็น 3 แบบ คือ

1. โครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือ เป็นโครงสร้างที่บุคคลแต่ละคนมีเป้าหมายร่วมกัน และการไปสู่เป้าหมายนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือ และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บุคคลหนึ่งจะบรรลุเป้าหมายของตนได้ก็ต่อเมื่อบุคคลอื่นที่มีเป้าหมายร่วมกันสามารถบรรลุเป้าหมายของเขาได้เช่นเดียวกัน

2. โครงสร้างเป้าหมายแบบแข่งขัน เป็นโครงสร้างที่บุคคลแต่ละคนมีเป้าหมายเดียวกัน แต่ผู้ที่บรรลุเป้าหมายนั้นได้มีเพียงคนเดียว บุคคลหนึ่งจะบรรลุเป้าหมายของตนได้ก็ต่อเมื่อบุคคลอื่นที่มีเป้าหมายเดียวกันนั้น ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของเขาได้

3. โครงสร้างเป้าหมายเฉพาะบุคคล เป็นโครงสร้างที่บุคคลแต่ละคนมีเป้าหมายไม่ขึ้นต่อกัน การที่บุคคลหนึ่งจะบรรลุเป้าหมายของตนหรือไม่ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลอื่นบรรลุเป้าหมายของเขา ในสภาพการเรียนที่นักเรียนไม่ขึ้นต่อกัน นักเรียนจะทำสิ่งที่ให้ผลดีต่อตนเอง โดยไม่สนใจว่า เพื่อนร่วมงานจะบรรลุเป้าหมายของเขาด้วยหรือไม่

- โครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือ Deutsch (1949) ได้กล่าวว่าจะทำให้เกิดพฤติกรรม คือ ผู้ที่มีเป้าหมายแบบร่วมมือ จะยินดี แลกเปลี่ยนบทบาทกับเพื่อน หรือกระทำพฤติกรรมที่ทดแทนกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน จะยกย่องชมเชยการกระทำของเพื่อนที่ช่วยให้สมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มเข้าใกล้เป้าหมายที่ตั้งไว้ และจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้กลุ่มบรรลุผลสำเร็จ

Johnson and Johnson (1974) ได้ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือแบบแข่งขัน และแบบรายบุคคล ไว้ว่า โครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือจะทำให้นักเรียนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสูง การแลกเปลี่ยนข่าวสารและการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการช่วยเหลือและร่วมมีส่วนในผลผลิตของกลุ่ม มีการรับอิทธิพลจากเพื่อน เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตของงานที่ทำ มีการคิดแบบอเนกนัย รับคิดชอบและผูกพันในผลผลิตของสมาชิกในกลุ่มทุกคน ยอมรับและสนับสนุนกันและกันอย่างมาก ใ้วางใจกันสูง สามารถแก้ปัญหาและจัดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้รู้จัก การแบ่งหน้าที่ รู้สึกวิตกกังวลและกลัวความล้มเหลวน้อยลง ในขณะที่โครงสร้างเป้าหมายแบบแข่งขัน ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันต่ำ การแลกเปลี่ยนข่าวสารมีน้อย มีการขัดขวางผลผลิตของผู้อื่น มีการคิดแบบอเนกนัยมีน้อย มีความใ้วางใจกันต่ำ แก้ปัญหาข้อขัดแย้งในลักษณะที่เป็นการแพ้อหรือชนะ ไม่สามารถแบ่งหน้าที่กันได้ และกลัวความล้มเหลวอย่างมาก ส่วนโครงสร้างเป้าหมายแบบรายบุคคล นักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน จากความแตกต่างกันในด้านปฏิสัมพันธ์และความช่วยเหลือภายในกลุ่มดังกล่าว การเรียนแบบร่วมมือจึงช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหา และมีผลผลิตของกลุ่มมากกว่าการเรียนแบบแข่งขัน

ดังนั้นจึงได้มีผู้หันมาศึกษาวิธีการเรียนแบบร่วมมือ Johnson and Johnson (1987) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 2-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันเป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

Native and others (1991) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่าเป็นวิธีเรียนที่นักเรียน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สมาชิกในกลุ่มจะมีประมาณ 4-6 คน

มีความแตกต่างกันในระดับผลสัมฤทธิ์ เพศ เผ่าพันธุ์ สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทที่ต่างกัน และมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกันรับผิดชอบ

Slavin (1991) ได้กล่าวถึง การเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งจะมีสมาชิกกลุ่มละ 3-5 คน ลักษณะเด่นของการเรียนแบบนี้คือ เป็นการร่วมมือ ร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกกลุ่มทุกคน สมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้เนื้อหาพร้อมกัน เพราะถ้าครูเรียกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งตอบ สมาชิกผู้นั้นต้องตอบได้ การเรียนแบบนี้ สมาชิกทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนที่ครูสอน และช่วยสอนเพื่อนด้วย เพื่อจะได้รับความสำเร็จร่วมกัน

Slavin (1983) ได้อธิบายถึงโครงสร้างการเรียนแบบร่วมมือว่า ประกอบด้วย 2 โครงสร้าง คือ

1. โครงสร้างสิ่งกระตุ้นแบบร่วมมือ (Cooperative Incentive Structure) ได้แก่ รางวัล บุคคลในกลุ่มจะได้รับรางวัลหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นภายในกลุ่มด้วย ดังนั้น สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงานหรือช่วยเหลือกัน เพื่อให้กลุ่มของคนได้รับรางวัล รางวัลจึงเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลภายในกลุ่มช่วยเหลือหรือร่วมกันในการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โครงสร้างสิ่งกระตุ้นแบบร่วมมือ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการให้ที่ยึดการเรียนรู้รายบุคคลหรือตามผลผลิตของกลุ่ม

1.1 วิธีการให้รางวัลกลุ่มสำหรับการเรียนรู้รายบุคคล (Group Rewards for Individual Learning) เป็นการให้รางวัลในกลุ่มที่ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐาน รางวัลที่ได้อาจจะเป็นสิ่งของ คำชม เป็นต้น

1.2 วิธีการให้รางวัลกลุ่มสำหรับผลผลิตของกลุ่ม (Group Rewards for Group Products) เป็นการให้รางวัลที่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของงานที่กลุ่มทำได้จากงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3 วิธีการให้รางวัลสำหรับรายบุคคล (Individual Rewards) การให้นักเรียนทำงานด้วยกัน และช่วยเหลือกันและกัน แต่รางวัลที่จะให้เป็นแรงจูงใจสำหรับแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับผลงานหรือการปฏิบัติของนักเรียน

2. โครงสร้างงานแบบร่วมมือ (Cooperative Task Structure) คือ สถานการณ์ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปได้รับการส่งเสริม หรือต้องการที่จะทำงานหนึ่ง ๆ ที่จะต้องอาศัยความพยายามร่วมกัน เพื่อที่จะทำให้งานเสร็จสมบูรณ์ โครงสร้างงานแบบร่วมมือ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 โครงสร้างงานแบบร่วมมือแบบแยกงานรับผิดชอบ (Task Specialization) เป็นการร่วมมือกัน โดยกลุ่มแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่กลุ่มได้มอบหมายให้

2.2 โครงสร้างงานร่วมมือแบบทั้งกลุ่ม (Group Study) เป็นการร่วมมือกันโดยสมาชิกภายในกลุ่มจะทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน โดยไม่มีการแบ่งงานออกเป็นส่วนย่อยๆ ให้สมาชิกแต่ละคนทำ

ในการทำงานแบบร่วมมือนั้น ไม่ใช่เพียงแต่ให้ผู้เรียนมานั่งทำงานรวมกัน หรือไมใช่ว่า นักเรียนคนใดคนหนึ่งต้องมารับผิดชอบงานของกลุ่มเพียงคนเดียว แต่การเรียนรู้แบบร่วมมือที่ Johnson and Johnson (1987) ได้กล่าวไว้ประกอบไปด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. ต้องมีการเรียนรู้โดยการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก (Positive Independence) คือความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนจะขึ้นกับความสำเร็จของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้น สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม จะต้องช่วยกันเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ปฏิสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face to Face Promotion) มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิด ให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้

3. ความรับผิดชอบของกลุ่ม (Individual Accountability) สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องช่วยกันเรียนรู้และช่วยกันทำงาน โดยมีความรับผิดชอบของตนเป็นพื้นฐาน ซึ่งจะต้องเข้าใจและรู้แจ้งในงานที่ตนรับผิดชอบ เพื่อจะได้ผลักดันให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย แต่สมาชิกจะต้องรับรู้ว่า ความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากการรวบรวมคะแนนความสำเร็จของสมาชิกแต่ละคนที่ได้รับ

4. ทักษะในความสัมพันธ์กับกลุ่มและผู้อื่น (Inter Personal and Small Group Skill) เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรฝึกนักเรียนให้เกิดลักษณะดังต่อไปนี้

- 4.1 ต้องทำความรู้จักและไว้วางใจกัน
- 4.2 พูดสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน
- 4.3 ยอมรับและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 4.4 ช่วยกันแก้ปัญหาความขัดแย้ง

จากองค์ประกอบของการร่วมมือดังได้กล่าวมาแล้วในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ ควรจะมีการสอนทักษะและมีการประเมินการทำงานของกลุ่มด้วย ซึ่งทักษะการทำงานกลุ่มนี้จะทำให้นักเรียนช่วยเหลือกัน และช่วยกันในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน มีการร่วมมือกันในกลุ่ม ดังนั้น ทุกคนจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

การให้นักเรียนในกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์การทำงานของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มสามารถหาวิธีปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถใช้ทักษะทางสังคมได้เหมาะสม กระบวนการกลุ่มนี้จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานได้คล่อง ในขณะที่สัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มก็จะ เป็นไปด้วยดี กล่าวคือกลุ่มจะมีความอิสระโดยสมาชิกในกลุ่มสามารถจัดกระบวนการกลุ่มและ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง และข้อมูลป้อนกลับจากครูหรือเพื่อนนักเรียนที่เป็นผู้ สังเกตจะช่วยให้นักเรียนดำเนินการได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

รูปแบบเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากลักษณะการทำงานกลุ่มและกิจกรรมในการเรียนแบบร่วมมือ ได้มีการนำมาพัฒนา รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยเรียกเป็นเทคนิคต่าง ๆ เทคนิคที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีหลายเทคนิคคือ

1. เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Decision หรือ STAD)

Slavin and Others (1991) ได้พัฒนาการเรียนแบบร่วมมือนี้ จากรูปแบบ Student Team Learning (STL) ที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ (John Hopkins University) มีการ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน สมาชิกมีความหลากหลายในความสามารถ ครูทำการสอนบท เรียนให้นักเรียนทั้งชั้น แล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน ครูจะให้ทำ แบบทดสอบแล้วนำคะแนนของทุกคนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่มโดยใช้ระบบที่เรียกว่า "กลุ่ม สัมฤทธิ์" (Achievement Decisions) ผู้ที่ทำคะแนนได้ดีที่สุด 6 คนแรก จะถูกนำคะแนนของครั้ง ใหม่มารับเปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้ครั้งก่อนเรื่องลงไปจนหมดทุกคน นักเรียนแต่ละกลุ่ม สัมฤทธิ์จะมีโอกาสได้คะแนนตั้งแต่อันดับที่ 1 - 6 เท่ากันทุกกลุ่ม คะแนนที่แปลงได้จะนำไปรวม กับคะแนนของเพื่อนในกลุ่ม STAD ของตนเป็นคะแนนรวมของกลุ่ม

2. เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Teams-Games-Tournament หรือ TGT)

Slavin ได้พัฒนาการเรียนแบบร่วมมือนี้จากรูปแบบ Student Team Learning (STL) เทคนิคนี้แบ่งกลุ่มผู้เรียนเช่นเดียวกับ STAD หลังจากทีครูสอนบทเรียนแต่ละบทแล้ว กลุ่มจะต้อง เตรียมสมาชิกทุกคนในกลุ่มให้พร้อมสำหรับการแข่งขันตอบคำถาม ที่ครูจะให้เพิ่มขึ้นในวันต่อไป โดยมีการสอนและถามกันในกลุ่มตามเนื้อหาในเอกสารที่ครูแจกให้ โดยปกติการแข่งขันจะมี สัปดาห์ละครั้ง ประกอบด้วยคำถามสั้นๆ เกี่ยวกับบทเรียนที่ครูสอนไปแล้ว ใช้เวลาในการแข่งขัน ประมาณ 40 นาที ในการแข่งขันครูจะจัดให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับเดียวกันแข่งขันกัน

โดยจัดให้นักเรียนที่มีคะแนนสูงสุด 3 คนแรก ในการแข่งขันครั้งก่อนได้แข่งขันกัน และคนที่ได้คะแนนรองลงไปแข่งขันชุดละ 3 คนตามลำดับ คะแนนที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำได้ จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม เมื่อเสร็จการแข่งขันแต่ละครั้ง ครูจะออกจตุลสารประจำห้องลงประกาศชมเชย ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด และกลุ่มที่ทำคะแนนได้มากที่สุด

3. เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายคน (Team Assistance Individualization หรือ TAI)

Slavin (1991) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือนี้ โดยนำรูปแบบการเรียนของ STAD หรือ TGT มาปรับเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับวิชาคณิตศาสตร์ใช้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 เทคนิคนี้ สมาชิกของกลุ่มจะมี 4 คน มีความสามารถแตกต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยการเรียน ครูจะทดสอบเด็ก โดยที่เด็กทุกคนจะทำข้อสอบโดยไม่ช่วยเหลือกัน ครูนับจำนวนบทเรียนที่เด็กแต่ละกลุ่มทำได้ กลุ่มใดได้มากกว่าเกณฑ์ที่ครูกำหนด กลุ่มนั้นจะได้รางวัลและเพิ่มคะแนนเป็นพิเศษให้กับกลุ่มที่ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้องทุกข้อ

4. โปรแกรมร่วมมือในการอ่านและการเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC)

Steven (1987 quoted in Slavin , 1991) ได้พัฒนาการเรียนรูปแบบนี้ขึ้นใช้สำหรับวิชาการอ่านเขียนและทักษะอื่น ๆ ทางภาษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 แต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 4 คน โดยครูแบ่งสมาชิกในกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน กลุ่มละ 2 คน จับคู่กัน ครูแยกสอนทีละกลุ่ม ขณะที่ครูสอนกลุ่มหนึ่ง กลุ่มที่เหลือจะจับคู่ทำงานกันในกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ อ่านให้เพื่อนฟัง ทำนายเรื่องที่จะจบลงอย่างไร เล่าเรื่องย่อ ตอบคำถามท้ายบท ฝึกจดจำและสะกดคำ ค้นหาความหมายของศัพท์ จากนั้นให้เด็กเก่งเด็กอ่อนจับคู่กันทำงาน กิจกรรมที่กระทำมักจะเป็นการสรุปจุดสำคัญของเรื่อง ฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจ จัดทำโครงร่างของเรียงความ เขียนเรียงความและบททวนเรียงความหรือเรื่องที่เขียนเพื่อปิดประกาศหน้าห้องเรียนหรือในห้องเรียน เด็กจะเรียนตามแผนการสอนที่ครูกำหนดให้ และฝึกปฏิบัติ เด็กจะไม่ทำการทดสอบจนกว่าทั้ง 2 คน ประเมินกันว่าพร้อมที่จะสอบ เด็กคู่ใดทำคะแนนทั้งการอ่าน และการเขียนได้สูงกว่าเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้ จะได้รับรางวัล

5. เทคนิคการต่อบทเรียน (Jigsaw)

Elliot and Others (1978 quoted in Slavin , 1991) ได้พัฒนาการเรียนรูปแบบนี้ขึ้น ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 เทคนิคนี้กลุ่มหนึ่งจะมีนักเรียน 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะถูกกำหนดให้ไปเรียนร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตน เพื่ออธิบายให้เพื่อนฟังในสิ่งที่ตนได้ไปเรียนร่วมกับสมาชิก กลุ่มอื่นๆ การประเมินจะประเมินผลเป็นรายบุคคลและรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

Slavin ได้พัฒนารูปแบบการเรียนนี้ จากการผสมผสานเทคนิค Jigsaw กับ Student Team Learning เรียกว่า Jigsaw II วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มจะมีประมาณ 4 - 5 คน ครูจะมอบหมายให้นักเรียนทุกคนค้นคว้าบทเรียนเดียวกัน แต่เน้นให้ทำความเข้าใจในหัวข้อต่างกัน สมาชิกในแต่ละกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ทำความเข้าใจเป็นพิเศษกับบทเรียนในหัวข้อเดียวกัน จะศึกษาหัวข้อนั้นร่วมกัน จากนั้นจะกลับไปอธิบายให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง และนักเรียนทั้งหมดจะทำแบบทดสอบคะแนนที่ได้จะแปลงเป็นคะแนนของกลุ่ม เช่นเดียวกับเทคนิค STAD

6. เทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม (Group Investigation)

เทคนิคนี้พัฒนาขึ้นโดย Seromo and Sharan (1979) เทคนิคนี้สมาชิกในกลุ่มจะมี 2-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทำ กลุ่มเสนอผลงานหรือรายงานหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนครูจะให้ในกลุ่ม

7. เทคนิคการเรียนด้วยกัน (Learning Together)

Johnson and Johnson (1986) ได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน ที่มีระดับความรู้แตกต่างกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและต่องานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม ครูต้องสอนทักษะการทำงานกลุ่มและประเมินการทำงานกลุ่มของนักเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือ คือ การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน เป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน สมาชิกต้องมีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก คือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีปฏิสัมพันธ์ที่จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อที่ทุกคนจะได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Johnson and Johnson (1985 อ้างถึงใน ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร, 2537) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นได้มีประโยชน์ในด้านอื่นๆ เกิดขึ้นอีกหลายด้าน นอกเหนือจากทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักเรียนได้ถูกกำหนดให้มีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน นักเรียนจะเกิดสิ่งต่อไปนี้ได้อย่างสอดคล้องกัน

1. แรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น
2. แรงจูงใจภายในตนมากขึ้น
3. ทั้งผู้สอนและผู้รับการสอนมีการพัฒนาดีขึ้น

4. แสดงการรับรู้ในทางบวกมากขึ้นเกี่ยวกับเจตนาหรือความมุ่งหมายของผู้อ่าน
5. แสดงออกถึงการแข่งขันในทางลบที่ลดน้อยลง
6. แสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างกันในหมู่เพื่อนมากขึ้น
7. มีการรับรู้ในทางบวกมากขึ้น เกี่ยวกับความมุ่งหมายของผู้อื่น
8. แสดงออกถึงการมีความเพียงพอในตนเอง (Self-sufficiency) มากขึ้นและแสดงออกถึงการมีอิสระจากครูมากขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือกับการฝึกทักษะการอ่าน

ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ การเรียนแบบร่วมมือ ก็เป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน โดยให้ผู้เรียนอ่านรวมกันแทนที่จะต่างคนต่างอ่าน ดังที่ Dansereau (1988) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า การให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันได้ฝึกเป็นคู่หรือกลุ่ม จะทำให้เด็กที่ได้รับการฝึกมีความสามารถในการจำ และเข้าใจได้ดีกว่านักเรียนที่ทำงานตามลำพัง จัดให้ผู้เรียนได้อ่านเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการอ่าน เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มได้เข้าใจเรื่องที่อ่าน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า ได้มีผู้นำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน เช่น Slavin ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้ชื่อว่า โปรแกรม CIRC (Cooperative Integrated Reading Comprehension) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ มีความสามารถแตกต่างกัน และเรียนรู้ร่วมกันจากงานที่ครูมอบหมายให้ ผู้เรียนจะถูกกำหนดให้จับคู่อ่านภายในกลุ่ม แล้วในแต่ละคู่จะกำหนดให้เป็นทีมที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากกลุ่มอ่านอื่น เช่น ในทีมหนึ่งประกอบด้วยนักเรียนสองคนที่มาจากกลุ่มอ่านที่เก่ง และนักเรียนอีกสองคนที่มาจากกลุ่มอ่านที่อ่อนกว่า กิจกรรมที่อ่านในทีมมีดังนี้ การจับคู่กันผลัดกันอ่านออกเสียง การทำความเข้าใจและทำนายโครงสร้างเรื่อง การฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ การให้ความหมายของคำศัพท์ การสรุปเรื่องด้วยคำพูดของตนเอง การสะกดคำศัพท์ หลังจากที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมแล้วก็ให้คู่ของตนประเมินว่ากิจกรรมที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเกณฑ์หรือไม่ กิงดาว กลิ่นจันทร์ (2536) ได้นำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเข้าใจความกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน รูปแบบกิจกรรมที่จัดให้จะมีทั้งการแข่งขันระหว่างกลุ่ม และการร่วมมือกันในกลุ่ม ในการแข่งขันบุคคลทุกคน

ต้องพยายามทำให้ไปสู่เป้าหมายที่ตนได้รับมอบหมาย เพื่อจะได้ไปสู่เป้าหมายกลุ่ม ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นการจัดระบบห้องเรียนที่เป็นสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพราะผลงานของแต่ละคนมีผลกระทบต่อกลุ่ม และเป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนประสบความสำเร็จจากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

Brown and Campion (1986) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการฝึกกิจกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจ กล่าว คือ ผู้เรียนได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนบทบาทกันเพื่อทำความเข้าใจในบทอ่าน ซึ่งผู้เรียนจะต้องบูรณาการความคิดของตนเองเพื่อที่จะนำมาอธิบายให้ผู้อื่นฟัง และนอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกมากที่ให้การสนับสนุนว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น (เบียกรณ รัตนกรกุล 2535, อนุสรณ์ สุชาติานนท์ 2537, สามารต สุขาวงษ์ 2537, รตินันท์ โมตรีจิต 2537, อาภากรณ หวัดสูงเนิน 2536, มยุรี ลาติวงศ์ 2535, Johnson and Johnson 1994, 1985, Slavin 1990, Garibaldi 1979)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเข้าใจความ เนื่องจากในการเรียนแบบร่วมมือสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น และมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วย ในการเรียนแบบร่วมมือผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือกันภายในกลุ่มเพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นถ้าสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันตั้งเป้าหมายขึ้นมาเอง จะทำให้เขามีความพยายามที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จ มีความสนใจและรับผิดชอบในเป้าหมายนั้น ซึ่งจะส่งผลให้เขาได้พยายามที่จะค้นหาวิธีการที่จะสามารถทำให้เขาเข้าใจเรื่องที่อ่านให้มาก เพื่อว่าเขาจะได้มีโอกาสได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting)

การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายหรือการกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงซึ่งทำให้บุคคลทราบพฤติกรรมที่จะต้องกระทำอย่างชัดเจน และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินเปรียบเทียบพฤติกรรมที่กระทำจริงกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้ว่าพฤติกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทั้งทางบวก และทางลบต่อไป (Bandura 1977, 1986) การตั้งเป้าหมายเป็นส่วนประกอบสำคัญในการกำกับตนเอง โดยที่กระบวนการดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura

Bandura (1986) เชื่อว่า การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจนั้น มาจากองค์ประกอบทางปัญญาและส่วนบุคคล ส่วนแรกได้แก่ความสามารถในการคาดคะเนผลกรรมในอนาคต ซึ่งเป็นตัวจูงใจในการกระทำพฤติกรรมทั่วไป ส่วนที่สองได้แก่การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) และการประเมินตนเอง (Self Evaluation) เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผลของการกระทำ จะทำให้บุคคลเกิดกระบวนการเปรียบเทียบทางปัญญาระหว่างผลงานที่บุคคลทำได้กับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถ้าผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะก่อให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจในตนเอง ซึ่งสามารถผลักดันให้คนใช้ความพยายามเพิ่มขึ้น (Bandura and Cervone, 1983) แต่ถ้าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในตนเอง และทำให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามต่อไปกับเป้าหมายใหม่ที่เขาคิดตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้อาจเป็นเป้าหมายระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ แต่เป้าหมายระยะสั้นจะควบคุมการกระทำพฤติกรรมได้ใกล้ชิดกว่าเป้าหมายระยะยาว เนื่องจาก เป้าหมายระยะยาวได้รับข้อมูลย้อนกลับช้า และเป้าหมายระยะยาวมีระยะห่างของเวลาระหว่างปัจจุบันกับเป้าหมายในอนาคตมาก จึงลดประสิทธิภาพที่จะจูงใจผู้เรียนให้ทำพฤติกรรมในขณะนั้น ในขณะที่เป้าหมายระยะสั้นทำให้บุคคลได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้ผู้รับนั้นได้นำไปปรับปรุงการทำงานได้อย่างทันที จึงทำให้มีผลงานสูงกว่าเป้าหมายระยะยาว (Morgan, 1985)

ลักษณะของการตั้งเป้าหมาย

การตั้งเป้าหมาย ประกอบด้วยกระบวนการ 2 ลักษณะ คือ กระบวนการตั้งวัตถุประสงค์ และกระบวนการทำเป้าหมายให้บรรลุผลสำเร็จ

1. กระบวนการตั้งวัตถุประสงค์ จะต้องคำนึงถึงความชัดเจนหรือความเฉพาะเจาะจง ความยากของงาน และความยากของเป้าหมาย Schuck (1983) พบว่า การตั้งเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง และท้าทายจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. กระบวนการค้นหาวิธีการที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ระดับความพยายามที่ใช่ การกำหนดเนื้อหา กระบวนการทางปัญญาและความสำคัญของเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง

การตั้งเป้าหมายด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างเกณฑ์ขึ้นมา เพื่อประเมินการ

กระทำด้วยตนเอง การตั้งเป้าหมายด้วยตนเองจะทำให้ได้เป้าหมายที่มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถรวมทั้งบุคคลรู้สึกว่าเป็นผู้กำหนด และตัดสินใจด้วยตนเองจึงส่งผลต่อการยอมรับเป้าหมาย และการใช้ความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งขึ้น ซึ่งจะยังทำให้เขาต้องรับผิดชอบและปรับปรุงผลการทำงานของตนเองให้มีความก้าวหน้าด้วย (Hanafin , 1981) ในการเรียนการสอนหากผู้สอนมีบทบาททั้งหมดในการตั้งเป้าหมาย บุคคลจะมีความรู้สึกว่าเขาไม่จำเป็นต้องยอมรับในเป้าหมายนั้น เมื่อบุคคลมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรมด้วยตนเองหรือมีโอกาสเลือกผลการกระทำตามที่ตนต้องการ ย่อมทำให้เขายอมรับและรับผิดชอบต่อเป้าหมาย ในทางตรงกันข้าม เป้าหมายที่บุคคลอื่นกำหนดให้ได้สอดคล้องลักษณะของการควบคุมหรือกำหนดให้บุคคลต้องทำบางสิ่งอย่างซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ยากเกินไปที่เขาจะทำได้ บุคคลจึงเกิดความเบื่อหน่ายและหลีกเลี่ยง และ Bandura and Cervone (1983) ได้กล่าวว่าการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองเพียงลำพัง โดยปราศจากการได้รับข้อมูลย้อนกลับไม่อาจทำให้เกิดแรงจูงใจได้ เพราะข้อมูลย้อนกลับจากการทำงาน ทำให้บุคคลรู้ว่าควรใช้ความพยายามในการทำงานมากน้อยเพียงใด เมื่อบุคคลไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพราะใช้ความพยายามไม่เพียงพอ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้คนเกิดแรงจูงใจโดยผ่านกระบวนการเปรียบเทียบซึ่งเกิดขึ้นในตนเอง โดยการนำข้อมูลย้อนกลับมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งข้อมูลย้อนกลับอาจเป็นตัวเลขหรือตัวเสริมแรงก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าเขาพึงพอใจกับข้อมูลย้อนกลับหรือไม่ ถ้าพอใจเขาก็จะพยายามทำต่อไป แต่ถ้าเขาไม่สามารถทำเป้าหมายให้บรรลุได้ ก็อาจทำให้บุคคลมีแรงจูงใจลดลง หรือยุติการใช้ความพยายามต่อไป ข้อมูลย้อนกลับมีบทบาทสำคัญในการตั้งเป้าหมายของบุคคล ถ้าข้อมูลย้อนกลับแสดงถึงว่าบุคคลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น ก็จะทำให้เขามีแนวโน้มเพิ่มเป้าหมายให้ท้าทายมากขึ้น ถ้าข้อมูลย้อนกลับแสดงถึงการล้มเหลว ก็จะทำให้เขามีแนวโน้มลดระดับของเป้าหมายลง และข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้บุคคลตัดสินใจว่า ควรปรับปรุงการกระทำหรือไม่ อย่างไร ในลักษณะใด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวคล้ายกับตัวควบคุมให้พฤติกรรมดำเนินต่อไป

ผลจากการตั้งเป้าหมาย

Bandura (1977,1986,1988) ได้กล่าวถึงการตั้งเป้าหมายในการกระทำพฤติกรรมว่ามีผลหลายประการคือ มีผลต่อแรงจูงใจ มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีผลต่อความสนใจเพิ่มขึ้น เป็นต้น

1. มีผลต่อแรงจูงใจ การที่บุคคลตั้งเป้าหมายในการกระทำพฤติกรรมมักจะ ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรมมากขึ้น โดยบุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามในการ

กระทำเพื่อให้การกระทำบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากขึ้นด้วย

2. มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง การบรรลุเป้าหมายทำให้นักกรรับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการใช้ความพยายามในการทำงาน

3. มีผลต่อความสนใจเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ของความพึงพอใจในตนเองที่ได้รับการบรรลุตามเป้าหมายของบุคคล การตั้งเป้าหมายที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงความสามารถและความพยายามในการลดความไม่สอดคล้องระหว่างการกระทำกับเป้าหมาย มีผลต่อความสนใจเพิ่มขึ้น

การตั้งเป้าหมายไว้อย่างเป็นแรงกระตุ้นและชี้มาให้เขาได้ทราบว่าเขาควรแสดงพฤติกรรมในระดับใด และการตั้งเป้าหมายทำให้ได้ทราบถึงข้อมูลทางปัญญาที่แสดงให้เห็นว่าผลการเรียนของเขาเป็นอย่างไร รวมทั้งความคิดพลาตที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการปรับปรุงการเรียนและพัฒนาทักษะ เป้าหมายจึงเปรียบเสมือนกับสิ่งควบคุมและกำหนดพฤติกรรม

Lock and Latham (1990) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของเป้าหมายที่มีผลต่อการทำงานของบุคคลดังนี้ คือ

1. เป้าหมายทำให้นักกรต้องใช้ความพยายามและเพิ่มความพยายามมากขึ้น
2. เป้าหมายกระตุ้นให้นักกรมีความคงทนในการทำงาน
3. เป้าหมายทำให้นักกรมุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมที่เกี่ยวกับเป้าหมาย
4. เป้าหมายทำให้นักกรนำความรู้หรือทักษะที่มีอยู่แล้วมาใช้เพื่อความสำเร็จ
5. เป้าหมายจูงใจบุคคลให้ค้นหายุทธวิธีในการทำงานที่เหมาะสม วางแผน และใช้ประโยชน์จากยุทธวิธีนั้น
6. เป้าหมายทำให้ผลการทำงานมีคุณค่ายิ่งขึ้น
7. เป้าหมายทำให้นักกรทราบคุณภาพในการทำงาน
8. เป้าหมายระดับสูงทำให้นักกรรู้สึกพึงพอใจในตนเอง

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ โดยการให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันตั้งเป้าหมายขึ้นมาเอง มาใช้ในการพัฒนาการอ่านเข้าใจความ โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 คน และสมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันทางด้านความสามารถในการเรียน เหตุผลที่งานวิจัยนี้แบ่งกลุ่มแบบละความสามารถนั้น เพราะจากการศึกษางานวิจัยของ Lawrenz and Munch (1984) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยจัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 แบบ คือ แบบละความสามารถ แบบความสามารถเหมือนกัน และแบบที่

นักเรียนเป็นผู้เลือกเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่จัดกลุ่มแบบลดความสามารถและแบบความสามารถเหมือนกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าแบบที่นักเรียนเป็นผู้เลือกเอง การเรียนแบบร่วมมือกันนักเรียนจะต้องมีทักษะในการทำงานกลุ่ม มีความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม มีการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพาอาศัยกันในทางบวกและมีความรับผิดชอบกันในกลุ่ม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่ม คือ บทบาทผู้นำกลุ่ม ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้เริ่มต้นการอภิปรายเรื่อง โดยการตั้งคำถามถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นผู้นำในการสรุปเรื่องและคอยกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำความเข้าใจปัญหาและร่วมกันช่วยกันแก้ปัญหา บทบาทผู้จดบันทึก คือ จะทำหน้าที่ในการจดบันทึกการตั้งเป้าหมายและการประเมินเป้าหมายของกลุ่ม เขียนบทสรุปในแต่ละส่วนและบทสรุปเรื่องรวม ตอบคำถามของผู้นำกลุ่ม และช่วยกันสรุปเรื่องในแต่ละส่วน บทบาทผู้สนองงานจะทำหน้าที่ในการเสนอบทสรุปที่สมาชิกภายในกลุ่มได้ร่วมกันสรุปให้เพื่อนสมาชิกฟัง ช่วยกลุ่มสรุปเรื่องในแต่ละส่วน ร่วมกับกลุ่มอภิปรายบทอ่านด้วยการแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามของผู้นำกลุ่ม ซึ่งบทบาทเหล่านี้ผู้เรียนจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นคือคะแนนความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัดในแต่ละครั้งที่ทำการฝึก ถ้าสมาชิกภายในกลุ่มได้ร่วมกันตั้งเป้าหมายขึ้นมาเองจะทำให้สมาชิกภายในกลุ่มได้ตระหนักถึงความสามารถของตน และการที่บุคคลตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง จึงมีแนวโน้มที่จะตั้งเป้าหมายได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของตนและทำให้บุคคลที่ตั้งเป้าหมายคาดหวังต่อโอกาสที่จะทำให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมและพยายามกระทำให้บรรลุตามเป้าหมายนั้นมากขึ้น เมื่อทำพฤติกรรมแล้วได้รับผลตามเป้าหมายก็จะเกิดความพึงพอใจในตนเอง (Bandura, 1977) เช่นเดียวกันในการเรียนแบบร่วมมือ ถ้ากลุ่มได้ตั้งเป้าหมายด้วยกลุ่มเองโดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันตั้งเป้าหมาย ซึ่งพิจารณาจากความสามารถของสมาชิกในกลุ่มย่อมจะมีแนวโน้มในการตั้งเป้าหมายได้เหมาะสมกับระดับความสามารถของสมาชิกภายในกลุ่ม และส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำพฤติกรรมและพยายามกระทำให้บรรลุตามเป้าหมายนั้น

ดังนั้นการนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และการตั้งเป้าหมายโดยให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันตั้งเป้าหมายขึ้นมาสามารถนำมาจัดเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม
- ขั้นที่ 2 สมาชิกภายในกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน
- ขั้นที่ 3 สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกัน ช่วยกันอ่านเรื่อง อภิปราย สรุปเรื่องร่วมกัน
- ขั้นที่ 4 ประเมินเป้าหมายที่ตั้งไว้

รูปแบบการดำเนินกิจกรรมการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน

วิธีการ

การอ่าน (Reading)

ความหมายการอ่าน

Goodman (1976) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด และระหว่างผู้อ่านกับตัวอักษร กล่าว คือ การอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด และอาศัยการเดาความหมายด้วยการใช้ประสบการณ์เดิมเข้ามาช่วย เพื่อให้เข้าใจข้อความที่อ่าน

Kennedy (1981) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ ความสามารถของแต่ละบุคคลในการระลึกรูปแบบของสิ่งที่เห็นได้ (visual form) โดยขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประสบการณ์ในอดีต ความเข้าใจ และการตีความหมายของสิ่งนั้นๆ

Frank W. Medley (1977) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสติปัญญาเมื่อผู้อ่านเห็นสัญลักษณ์ก็จะใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อจดจำ ความหมายของคำและกลุ่มคำ ผู้อ่านจะใช้กระบวนการต่างๆ เช่น การสรุปความ หรือตีความ รวมทั้งใช้ความรู้ทั่วไปและความรู้ในเรื่องนั้นๆ ของตน เพื่อให้ได้ความหมายที่เหมาะสมที่สุด

Strang (1967) ได้อธิบายการอ่านที่เป็นกระบวนการทำงานของสมอง โดยมี ขั้นตอนการทำงานดังนี้ คือ

1. การมองเห็น (visual reception) ผู้อ่านจะมองเห็นสิ่งที่อ่านนั้น สายตาจะเคลื่อนไหวอยู่ระหว่างบรรทัดของตัวพิมพ์ ประสาทสัมผัสจะรับความรู้สึก แล้วเกิดการกระตุ้นเข้าสู่ศูนย์กลางการมองเห็น จากนั้นจะทำการถอดรหัส และตีความออกมาสู่ความจำในรูปแบบของการรับรู้

2. การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการตีความของสมองจากการเห็นสิ่งที่อ่านแล้วออกมาเป็นความหมาย ซึ่งการรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป อาจจะไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นจริงเสมอไปขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ

3. มโนทัศน์ (concept) เปรียบเหมือนคลังที่เก็บสิ่งที่รับรู้ไว้ มโนทัศน์จะมีลักษณะที่มีการแบ่งจัดประเภทไว้ เป็นส่วนที่จะสนับสนุนการแผ่ขยายความคิดในสิ่งที่อ่าน ดังนั้นการรับรู้กับ มโนทัศน์จะมีความสัมพันธ์กัน การรับรู้เป็นการสังเคราะห์สิ่งที่อ่านเข้ามาสู่ มโนทัศน์ มโนทัศน์ก็จะช่วยการแปลความและจัดระเบียบของความรู้ ทำให้บุคคลสามารถแยกแยะออกในสิ่งต่างๆ ให้ออกจากกันได้

ความสามารถทางโน้ตทัศน์มีความสัมพันธ์ต่อการเพิ่มความชำนาญในการอ่าน เด็กที่สติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่ล้มเหลวในการอ่านในชั้นเริ่มเรียน มักจะพบว่าเกิดจากการที่เด็กขาดความสามารถในการสร้างโน้ตทัศน์

William S. Gray อธิบายถึงขั้นที่ผู้อ่านนำออกมาใช้ไว้ว่า ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

1. สามารถจำความหมายในการอ่านนั้นได้ รู้แนวของผู้เขียน
2. สามารถนำความรู้ความคิด สรุปมโนทัศน์ของผู้เขียนรวมเข้ากับประสบการณ์เดิม เกิดการหยั่งเห็นในเรื่องใหม่ได้
3. รู้จักการตัดสินใจยอมรับและตัดสินใจแน่วความคิดที่ได้รับมาให้ตรงตามความต้องการ
4. โท้แนวมโนทัศน์ (concept) ที่มีอยู่นั้นให้เป็นประโยชน์ในการอ่าน และในการคิดที่จะใช้ในโอกาสต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า มีการแปลความและจัดระเบียบความรู้จากสิ่งเร้าโดยการบูรณาการ ซึ่งการบูรณาการนี้จะอาศัยความรู้เดิมที่มีอยู่มาประกอบกับความรู้ใหม่ เพื่อที่จะเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension)

การอ่านที่ปราศจากความเข้าใจไม่เป็นการอ่านที่แท้จริง (Miller, 1977) ความเข้าใจในการอ่านเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการอ่านทุกชนิด ถ้าผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้ว จะทำให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา สร้างความบันเทิง และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์

Herbert (1971) อ้างถึงใน Schoeller, (1973) กล่าวว่ากระบวนการของความเข้าใจเป็นการปฏิบัติทางความคิด ซึ่งเกิดขึ้นในสมองของผู้อ่านในขณะที่เขากำลังอ่าน นักวิจัยไม่สามารถศึกษากระบวนการของความเข้าใจได้โดยตรง ทำได้แต่เพียงการศึกษาผลของความเข้าใจ เช่น สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถาม ตรวจสอบจากหลักฐาน เหตุการณ์ที่นักวิจัยและครูได้สังเกตและรวบรวมไว้แล้วสรุปอ้างอิงไปถึงการเกิดความเข้าใจ เพื่อที่จะหาวิธีการพัฒนาความเข้าใจ

Strang (1969) กล่าวว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการเข้าใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้ สามารถเปรียบเทียบลำดับเหตุการณ์ ทราบเจตนาของผู้เขียน ประเมินสิ่งที่

อ่านได้ สามารถแสดงความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างมีเหตุผล สามารถนำความคิดของผู้เขียนมาไขแก้ปัญหานั้นในชีวิตประจำวันได้

ชวาล แพร์ติกุล (2520) กล่าวว่า เป็นความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพทางปัญญา เป็นความสามารถของสมองที่จะคัดแปลงความรู้ให้มีรูปลักษณะใหม่ แล้วนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไป

Kenedy (1981) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่าน (bases for reading comprehension) ว่าประกอบด้วย 4 อย่างคือ

1. ความสามารถในการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา (verbal capacity) คือ ความสามารถภายในของบุคคลที่ถือการเรียนรู้ภาษาสัญลักษณ์ และความเข้าใจมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรม ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับความเข้าใจในการอ่าน โดยทั่ว ๆ ไปแล้วขึ้นอยู่กับความคล่องทางภาษา ถ้าประสบการณ์พื้นฐานทางภาษามีน้อย นักเรียนก็อาจมีความสามารถทางภาษาต่ำ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านอยู่ในระดับต่ำด้วย

2. ประสบการณ์ทางการศึกษา (educational experiences) เป็นการรวมแนวความคิดต่างๆ ความเข้าใจ และความรู้ที่ได้รับโดยผ่านการปฏิสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้มาจากการสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมใหม่ๆ บ่อยครั้ง จะทำให้พื้นฐานความเข้าใจของนักเรียนกว้างขึ้น และเป็นความรู้ที่สำคัญสำหรับการติดตามมโนทัศน์ใหม่ๆ การฝึกปฏิบัติในทุกรูปแบบเพื่อส่งเสริมให้มีการสนทนา การแนะนำมโนทัศน์ใหม่ๆ หรือพัฒนาความเข้าใจคำศัพท์ใหม่ๆ จะช่วยพัฒนาพื้นฐานด้านประสบการณ์ให้แก่นักเรียน และช่วยเรียนรู้ทักษะความเข้าใจในการอ่านด้วย

3. ความสามารถในการใส่ใจ หรือมีสมาธิ (ability to concentrate) นักเรียนที่มีสมาธิในระหว่างการอ่านย่อมสามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยไม่ต้องยุ่งยาก ซึ่งความเข้าใจในการอ่านนั้นต้องการความมีสมาธิและช่วงระยะความใส่ใจ

4. จุดประสงค์ในการอ่าน (purpose) การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านเป็นการช่วยนักเรียนตีกรอบ ความสามารถทางปัญญาของพวกเขาต่อการเรียนรู้ในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงขึ้น

นอกจากนี้แล้ว Bond and Tinker (1957) มีแนวความคิดว่า ความเข้าใจในการอ่านจำเป็นจะต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจตั้งแต่สิ่งย่อยไปจนถึงความเข้าใจโดยรวม โดยเสนอสิ่งที่พื้นฐานความเข้าใจไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจความหมายของคำ
2. ความเข้าใจหน่วยความคิดจากกลุ่มคำ

3. ความเข้าใจประโยค

4. ความเข้าใจความคิดเป็นตอน ๆ หรืออนุเจต

5. ความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดโดยการมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละตอนที่อ่านมาแล้ว

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการอ่านเข้าใจความ เป็นกระบวนการของความเข้าใจในการจับใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง เปรียบเทียบลำดับเหตุการณ์ ทราบเจตนาของผู้เขียน ประเมินสิ่งที่อ่านได้ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และขยายความรู้ความจำได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งผู้อ่านจะต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจตั้งแต่สิ่งย่อยไปจนถึงความเข้าใจโดยรวม สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการปฏิบัติทางความคิด ที่เกิดขึ้นในสมองของผู้อ่านในขณะที่เขากำลังอ่าน

พฤติกรรมและระดับของความเข้าใจในการอ่าน

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจในการอ่าน มักจะอาศัยหลักการหรือเทียบเคียงจาก ตารางระบบจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (taxonomy of education objective) ของบลูม (Bloom , 1956) ทั้ง 6 ชั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน โดยเฉพาะชั้นความเข้าใจ ชาวล แพร็ดทอลล์ (2520) ได้กล่าวว่า ขบวนการที่จะสร้างความเข้าใจจะต้องเริ่มคิดแปลงของใหม่ที่ตนได้พบใหม่เป็นรูปหรือโครงสร้างใหม่ที่คล้าย ๆ กับของเดิมที่ตนเองรู้ และพยายามสร้างใหม่มีความหมายต่อตนเองมากขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย และความเข้าใจสามารถแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรม 3 ประการ ดังนี้

1. การแปลความ (Translation) คือ การแปลเรื่องราวเดิมให้เป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ แต่คงความหมายเดิมไว้ทุกประการ

2. การตีความ (Interpretation) คือ การนำเอาผลการแปลความหลาย ๆ สิ่งมาผสมสัมพันธ์กัน แล้วสรุปได้เป็นผลลัพธ์ใหม่อีกครั้งหนึ่งที่มีลักษณะแปลกไปจากผลการแปลย่อย ๆ ของเดิมเหล่านั้น

3. การขยายความ (Extrapolation) คือ การขยายความคิดให้กว้างไกลโดยอาศัยความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมที่ได้รับรู้ไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

งานวิจัยต่างประเทศ

Johnson, Johnson, Johnson and Anderson (1976) ได้ศึกษาผลของการสอนแบบร่วมมือ และการสอนแบบรายบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นที่สนใจคิดต่อการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับเกรด 5 จำนวน 30 คน เป็นชาวผิวขาวและเป็นนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวชนชั้นทำงาน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่เรียนการใช้ภาษาแบบร่วมมือและกลุ่มที่เรียนภาษาแบบรายบุคคล เป็นระยะเวลา 17 วัน ผลพบว่า กลุ่มที่เรียนการใช้ภาษาแบบร่วมมือ นักเรียนมีความชอบพหุผู้อื่นและมีการเห็นประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติทางบวกต่อชั้นเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนการใช้ภาษาแบบรายบุคคล

Aronson (1975) ได้นำหลักการทำงานร่วมกันไปใช้ในการเรียน โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทางด้านเชาวน์ปัญญา มาทำงานร่วมกันและให้รางวัลเป็นกลุ่มแทนที่จะให้เป็นรายบุคคล พบว่า สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำงานร่วมกันเมื่องานเสร็จทุกคนจะมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เห็นใจกัน

Slavin (1983) ได้ทำการวิเคราะห์งานวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ จำนวน 46 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์ที่แบบ Meta-analysis พบว่า งานวิจัย 29 เรื่อง หรือร้อยละ 63 ให้ผลว่า กลุ่มที่มีการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ งานวิจัย 15 เรื่อง หรือร้อยละ 30 พบว่า กลุ่มที่มีการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมและงานวิจัย 2 เรื่อง หรือร้อยละ 4 พบว่า กลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีการเรียนแบบร่วมมือ

จากการวิจัยของ Slavin and others และ Johnson and others นอกจากจะพบว่า โครงสร้างทางการเรียนสามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแล้วยังพบว่า โครงสร้างการให้รางวัลเป็นกลุ่ม มีส่วนช่วยกระตุ้นการเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

Davidson (1985 quoted in Slavin 1989-1990) ทำการวิจัย พบว่า การเรียนแบบร่วมมือที่ใช้โครงสร้างเป้าหมายของกลุ่ม การให้รางวัลเป็นกลุ่ม และบุคคลช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนใช้ชั้นเรียนปกติทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

Steven (1988; quoted in Slavin, 1989-1990) ทำการวิจัย พบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาสอนวิชาที่เป็นทักษะ เช่น คณิตศาสตร์ ศิลปะศึกษา และการอ่านได้ ช่วยให้นักเรียน

มีทักษะขั้นสูง ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเข้าใจหลักสำคัญ พร้อมทั้ง วินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้ เป็นอย่างดี

Guskey (1990) ทำการวิจัยโดยผสมผสานการเรียนแบบร่วมมือเข้ากับการเรียนแบบรอบรู้ (Mastery Learning) ผลการศึกษาพบว่า การผสมผสานการสอนทั้ง 2 วิธีนี้ สามารถช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนมากขึ้นกว่าการให้นักเรียนเรียนโดยวิธีใดวิธีหนึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการผสมผสานความคิดเข้าด้วยกัน และช่วยเพิ่มความคงทนของการเรียนรู้

Johnson and Aulgren (1976) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับการร่วมมือและการแข่งขันและทัศนคติ ของนักเรียนต่อการเล่าเรียนในโรงเรียน ในด้าน ทัศนคติต่อบุคลากร แรงจูงใจในการเรียน ทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเห็นคุณค่าในตัวผู้อื่นและทัศนคติต่อการควบคุมพฤติกรรมนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 2 ถึง เกรด 12 จำนวนมากกว่า 6,000 คน ในรัฐมินนิโซต้า ผลพบว่า การร่วมมือนั้นมีความ เกี่ยวข้องต่อทัศนคติในทางบวกต่อประสบการณ์การเรียนในโรงเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น อย่างสอดคล้องกัน ส่วนการแข่งขันนั้นมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในทางบวกหลายด้านซึ่งมี เฉพาะในระดับมัธยมศึกษา

Garibaldi (1979) ได้ทำการศึกษาประเมินความพึงพอใจผลประโยชน์ของการใช้โครง งานแบบร่วมมือและการใช้โครงสร้างเป้าหมายแบบกลุ่มที่มีต่องานที่ต้องมีการแก้ปัญหา ของ นักเรียนเกรด 10 ถึงเกรด 12 จำนวน 92 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 เงื่อนไข คือ แบบร่วมมือ แบบแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม แบ่งแข่งขันระหว่างบุคคล และแบบรายบุคคล ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในเงื่อนไขแบบร่วมมือ และแบบแข่งขันกันระหว่างกลุ่มสามารถ ปฏิบัติงานได้ดีกว่า แสดงออกถึงความสนใจในคำตอบมากกว่า และมีความพึงพอใจต่องานมาก กว่านักเรียนในเงื่อนไข แบบแข่งขันระหว่างบุคคลและแบบรายบุคคล

Orlick (1981) ศึกษาเกี่ยวกับการร่วมมือกัน แต่เปลี่ยนแนวทางจากการทำงานร่วมกันมา เป็นการเล่นแบบร่วมมือ โดยเด็กทุก ๆ คนเล่นด้วยกัน ช่วยกันทำกิจกรรมให้บรรลุตามจุดมุ่ง หมาย ไม่มีการแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี จำนวน 28 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับการ เล่นแบบร่วมมือ กลุ่มที่ 2 เล่นเกมสที่เล่นตามลำพัง กลุ่มที่ 3 เล่นอิสระ ผลพบว่า เด็กที่เล่นเกม แบบร่วมมือ มีพฤติกรรมความร่วมมือเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Delgado (1987) ได้ทำการศึกษา ผลของการใช้ยุทธวิธีการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มีผลต่อพฤติกรรม ของเด็กอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกันในระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อจะเปรียบเทียบการสอนโดยเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจับคู่กัน กับการเรียนตามลำพังของนักเรียนเกรด 5 ชาวอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกัน การเรียนรู้แบบจับคู่

ได้ออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งคาดหวังว่าวิธีการดังกล่าวจะเพิ่มประสิทธิภาพในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากขึ้น และตั้งสมมติฐานว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 166 คน จากนักเรียนเกรด 6 จำนวน 4 ห้องเรียน ของโรงเรียน จาน โจเซ แคลิฟอร์เนีย กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดสอบด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ การออกแบบวิทัศนคติ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับต่ำ และปานกลาง กลุ่มที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำและปานกลาง เพศชาย เพศหญิง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจด้วยเหตุผลที่ว่ากลุ่มทดลองมีทัศนคติไม่ดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือด้วยการจับคู่จะพัฒนาความสัมพันธ์และเพิ่มสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยในประเทศ

กรวรรณ กันยะพงศ์ (2528) ได้ศึกษา ผลของการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมความร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง โดยกลุ่มทดลองจะเรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนพร้อมทั้งได้รับการเสริมแรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมจะเรียนด้วยวิธีการเรียนตามปกติเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและได้รับการเสริมแรงมีพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล (2535) ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

มยุรี สาทิวงศ์ (2535) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค (STAD) กับกิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูของ สสวท. พบว่า นักเรียนที่ได้

รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท.

อาภาภรณ์ หวัดสูงเนิน (2536) ได้ศึกษา ผลของการร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้ไขโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วย นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ชาย 8 คน หญิง 8 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชาย 4 คน หญิง 4 คน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการแก้ไขโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

บุษบา โชคช่วย (2536) ได้ทำการศึกษา ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูง จำนวน 66 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีการเรียนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง ที่เรียนการเขียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีความสามารถในการเขียนและมีความสามารถด้านแนวความคิดในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงที่เรียนตามแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ

กิ่งดาว กลิ่นจันทร์ (2536) ได้ศึกษา ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 90 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 45 คน คือ กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนตามคู่มือครู ระยะเวลาในการฝึก 4 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู

อนุสรณ์ สุชาติานนท์ (2537) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและบุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 84 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครู ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เนื้อหาเดียวกัน ผลการวิจัย

พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน และกลุ่มทดลองมีบุคลิกภาพประชาธิปไตยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สามารถ สุชาวงษ์ (2537) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอนแบบโครงการโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มทดลอง ซึ่งเสนอด้วยการสอนแบบโครงการโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมซึ่งสอนตามคู่มือครูพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและพฤติกรรมการทำงานสูงกว่ากลุ่มควบคุม และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รตินันท์ โมตรีจิต (2537) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ในด้านความรับผิดชอบ กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ข้าวเรือน โพธิ์เขียว (2537) ศึกษา ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ฝึกอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC กลุ่มทดลองที่ 2 ฝึกอ่านด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านของ CIRC และกลุ่มควบคุมเรียนการอ่านจากครูตามปกติ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม CIRC กับกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการอ่านของ CIRC และกลุ่มที่เรียนการอ่านจากครูปกติมีความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

Fox and others (1994) ได้ศึกษา ผลของการตั้งเป้าหมายที่เน้นงานและตนเองในการ
 จูงใจเด็กในเรื่องกีฬา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 115 คน หญิง 116 คน มีอายุเฉลี่ย
 11 - 12 ปี ได้รับการตั้งเป้าหมายในรูปแบบต่าง ๆ 4 รูปแบบคือ การเน้นงาน การเน้นตนเอง
 การเน้นทั้ง 2 ลักษณะ และไม่เน้นทั้งสองลักษณะ โดยใช้แบบสอบถามในการตั้งเป้าหมายเพื่อ
 แบ่งกลุ่ม พบว่า กลุ่มที่เน้นทั้ง 2 ลักษณะจะมีแรงจูงใจสูงที่สุด และกลุ่มที่ไม่เน้นทั้ง 2
 ลักษณะจะมีแรงจูงใจต่ำที่สุด โดยวัดจากการมีส่วนร่วมในกีฬาและการรับรู้การแข่งขันในกีฬา
 โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่เน้นทั้ง 2 ลักษณะนั้นมักจะเป็นหญิงที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกีฬา ซึ่งผู้วิจัย
 สรุปว่า เด็กนั้นจะถูกควบคุมด้วยแรงจูงใจที่เน้นงานมากกว่าตนเอง

Schunk and Rice (1991) ได้ทำการศึกษา ผลของการตั้งเป้าหมายและการให้ข้อมูล
 บ่อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้าของเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ใน
 การอ่านเข้าใจความและทักษะในการอ่านเข้าใจความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน
 30 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน กลุ่มที่ 1 จะได้รับการฝึกให้ตั้งเป้าหมายที่ผลของ
 การตอบคำถาม กลุ่มที่ 2 จะได้รับการฝึกให้ตั้งเป้าหมายที่กระบวนการของการเรียนรู้ในการใช้
 กลวิธี กลุ่มที่ 3 จะได้รับการฝึกให้ตั้งเป้าหมายที่กระบวนการรวมกับการให้ข้อมูลบ่อนกลับเกี่ยว
 กับการก้าวหน้าของเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 3 มีการรับรู้ความ
 สามารถของตนเองในการอ่านเข้าใจความ และมีทักษะในการอ่านเข้าใจความสูงกว่ากลุ่มที่ 1
 และกลุ่มที่ 2

Bandura and Schunk (1981) ได้ทำการศึกษา การตั้งเป้าหมายระยะสั้นที่มีต่อผล
 สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์และความสนใจในกิจกรรม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาซึ่งขาดทักษะและมีความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ จำนวน 40 คน โดยจัด
 นักเรียนเข้ากลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ฝึกให้นักเรียนตั้งเป้าหมายระยะสั้นด้วยตนเองในการทำ
 แบบฝึกหัดแต่ละครั้ง กลุ่มที่ 2 ฝึกให้นักเรียนตั้งเป้าหมายระยะยาวที่ตั้งเพียงครั้งเดียวตลอดการ
 ฝึก กลุ่มที่ 3 ไม่มีการตั้งเป้าหมาย กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ทำการทดลอง 7 ครั้ง เป็น
 ระยะเวลา 7 วันติดต่อกัน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มตั้งเป้าหมายระยะสั้นมีการเรียนรู้
 อย่างรวดเร็ว มีอัตราการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะในการลบได้สูงกว่าทุก ๆ กลุ่ม ตลอดจนมี
 ความสนใจในกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มอื่นด้วย

Rosswork (1977) ได้ทำการศึกษา การตั้งเป้าหมายร่วมกับการให้การเสริมแรงที่มีผลต่อ
 การสะกดคำและการสร้างประโยคของนักเรียนเกรด 6 จำนวน 80 คน ผู้วิจัยกำหนดให้

นักเรียนสะกดคำ และสร้างประโยคจากกลุ่มของคำที่กำหนดให้ ซึ่งแต่ละประโยคต้องใช้คำอย่างน้อยที่สุด 4 คำ โดยกำหนดเวลา 5 นาที การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะพื้นฐาน ระยะทดลอง ระยะถอดถอนโปรแกรม ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ตั้งเป้าหมายเจาะจง ทำท่ายและไม่ให้การเสริมแรง กลุ่มที่ 2 ตั้งเป้าหมายเจาะจง ทำท่ายและเสริมแรงระดับต่ำ กลุ่มที่ 3 ตั้งเป้าหมายเจาะจง ทำท่ายและเสริมแรงระดับปานกลาง กลุ่มที่ 4 ตั้งเป้าหมายเจาะจง ทำท่ายและเสริมแรงระดับสูง กลุ่มที่ 5 ตั้งเป้าหมายไม่เจาะจงและไม่เสริมแรง กลุ่มที่ 6 ตั้งเป้าหมายไม่เจาะจงและเสริมแรงต่ำ กลุ่ม 7 ตั้งเป้าหมายไม่เจาะจงและเสริมแรงระดับปานกลาง กลุ่มที่ 8 ตั้งเป้าหมายไม่เจาะจงและเสริมแรงระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 มีผลการทำงานสูงกว่ากลุ่ม 2 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 และ 8 ในช่วงที่ 2 ระยะทดลอง กลุ่มที่ตั้งเป้าหมายเจาะจงและทำท่ายทั้ง 4 กลุ่ม มีผลการทำงานสูงกว่ากลุ่ม 5 , 6 , 7 และ 8

สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์ (2537) ได้ศึกษา ผลของการฝึกการตั้งเป้าหมายต่อความสนใจในกิจกรรมและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 84 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 นักเรียนจะได้รับการฝึกตั้งเป้าหมายระยะสั้น โดยให้นักเรียนกำหนดคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบย่อยก่อนลงมือปฏิบัติซึ่งผู้วิจัยจัดให้มีขึ้นทุก 2 สัปดาห์ กลุ่มที่ 2 นักเรียนจะได้รับการฝึกตั้งเป้าหมายระยะยาว โดยให้นักเรียนกำหนดคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบย่อยก่อนลงมือปฏิบัติเพียงครั้งเดียว เมื่อเริ่มต้นทดลองซึ่งเป็นการกำหนดคะแนนความถูกต้องในการทำแบบทดสอบย่อยซึ่งผู้วิจัยจะจัดให้มีขึ้นอีก 2 เดือนข้างหน้า กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม นักเรียนในกลุ่มนี้จะไม่ได้รับการฝึกการตั้งเป้าหมาย จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ตั้งเป้าหมายระยะสั้นมีคะแนนความสนใจในกิจกรรม และมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ตั้งเป้าหมายระยะยาวและกลุ่มควบคุม

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น ช่วยพัฒนาทางสังคมและจิตใจ การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาสอนวิชาที่เป็นทักษะได้ เช่น การอ่าน ช่วยให้นักเรียนมีทักษะขั้นสูงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเข้าใจหลักสำคัญพร้อมทั้งวินิจฉัยเรื่องที่อ่านให้เป็นอย่างดี ในการเรียนแบบร่วมมือจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้กลุ่มได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า การตั้งเป้าหมายเป็นแรงกระตุ้นและชี้นำให้นักเรียนได้รู้ว่าตนควรแสดงพฤติกรรมระดับใด ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะ

เรียนมากขึ้นและมีผลต่อความสนใจเพิ่มขึ้นแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ความสามารถในการอ่านและมีทักษะในการอ่านสูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือและการตั้งเป้าหมาย มาใช้ในการสอนอ่านเพื่อช่วยพัฒนาการอ่านเข้าใจความของนักเรียน

ปัญหาการวิจัย

การพัฒนาการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการร่วมมือในการอ่าน โดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันจะพัฒนาการอ่านเข้าใจความ ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การอ่านเข้าใจความภาษาไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันที่มีต่อการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

ภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่ฝึกด้วยวิธีการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน จะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านเข้าใจความภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกด้วยวิธีการสอนตามปกติของครู

คำจำกัดความในการวิจัย

1. การร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มคั้งเป้าหมายร่วมกัน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การเรียนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4 คน โดยสมาชิกภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันในด้านผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย คือระดับสูง กลางและต่ำ ซึ่งในการร่วมมือในการอ่านโดยกลุ่มคั้งเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันคั้งเป้าหมายก่อนที่จะลงมือฝึกอ่าน โดยระบุคะแนนความถูกต้องของแบบฝึกหัด ในการฝึกอ่านผู้วิจัยจะแบ่งเรื่องออกเป็น 4 ส่วนและสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะอ่านเรื่องในส่วนที่ตนได้รับให้เพื่อนในกลุ่มฟังหลังจากอ่านจบแต่ละส่วนแล้ว สมาชิกทุกคนจะอภิปรายเรื่องร่วมกัน ชักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่านและสมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทหน้าที่คั้งนี้คือ สมาชิกคนที่ 1 จะทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกคนที่ 2 จะทำหน้าที่เป็นผู้เสนองาน สมาชิกคนที่ 3 และ 4 จะทำหน้าที่ในการจดบันทึก ซึ่งแต่ละครั้งของการฝึกสมาชิกภายในกลุ่มจะหมุนเวียนบทบาทกัน เมื่อจบการฝึกแต่ละครั้งจะมีการทำแบบฝึกหัด และประกาศคะแนนให้ทราบจากนั้นแต่ละกลุ่มจะทำการประเมินเป้าหมายของกลุ่ม

2. การอ่านเข้าใจความ ในการวิจัยนี้หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ จากเรื่องที่อ่านของนักเรียน ดัดสนจากระดับคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทำแบบทดสอบการอ่านเข้าใจความซึ่ง การอ่านเข้าใจความ แบ่งออกเป็น 3 ประการคั้งนี้

2.1 การแปลความ (Translation) หมายถึง การแปลเรื่องราวเดิมให้เป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ แต่คงความหมายเดิมไว้ทุกประการ

2.2 การตีความ (Interpretation) หมายถึง การนำเอาผลจากการแปลหลายๆ สิ่งมาสัมพันธ์กันแล้วสรุปเป็นผลลัพธ์ใหม่อย่างหนึ่งที่มีลักษณะแปลกไปจากผลการแปลย่อยๆ ของเดิม

2.3 การขยายความ (Extrapolation) หมายถึง การขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมที่รับรู้ไป

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนกงวิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือสำหรับใช้ในการทดสอบคือ แบบทดสอบการอ่านเข้าใจความภาษาไทย จำนวน 1 ชุด ความยาว 30 ข้อ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นไว้วัดความเข้าใจ 3 ด้านคือ
 - 1.1 การแปลความ
 - 1.2 การตีความ
 - 1.3 การขยายความ
2. เครื่องมือสำหรับใช้ในการฝึก คือเรื่องสำหรับฝึกอ่าน และแบบฝึกหัด
3. แบบบันทึกการตั้งเป้าหมายและการประเมินเป้าหมายของกลุ่ม
4. แบบบันทึกการตั้งเป้าหมายเดี่ยว
5. แบบบันทึกการกำหนดบทบาท
6. แบบบันทึกการสรุปเรื่องแต่ละส่วน
7. แบบบันทึกการสรุปเรื่องรวม
8. แบบประเมินบทบาทการให้ความร่วมมือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูได้นำวิธีการร่วมมือในการอ่าน โดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกัน ไปใช้เพื่อพัฒนาการอ่านเข้าใจความให้กับนักเรียน
2. เป็นการกระตุ้นความสนใจในการอ่าน โดยการนำการร่วมมือในการอ่าน โดยกลุ่มตั้งเป้าหมายร่วมกันมาใช้
3. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย